

รายวิชา คณิตศาสตร์

เรื่อง การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว (1)

รหัสวิชา ค22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

การแยกตัวประกอบของ พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว (1)

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

- สมบัติการแจกแจง
- กำลังสองสมบูรณ์
- ผลต่างของกำลังสอง

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองตัวแปรเดียว

เป็นการแยกตัวประกอบของพหุนาม
ที่มีดีกรีสองและมีตัวแปรเดียวที่แต่ละ
พจน์มีสัมประสิทธิ์และค่าคงตัวเป็น
จำนวนเต็ม

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองตัวแปรเดียว

เช่น $3x^2-8x+5$, $2x^2-x-1$, x^2-9 , y^2+6y-7

เป็นตัวอย่างของพหุนามดีกรีสอง
ตัวแปรเดียว

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองตัวแปรเดียว

พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว เรียก
อีกอย่างหนึ่งว่า “พหุนามกำลังสอง”

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองตัวแปรเดียว

พหุนามกำลังสอง คือ พหุนามที่
เขียนได้ในรูป $ax^2 + bx + c$
เมื่อ a, b, c เป็นค่าคงตัว ที่ $a \neq 0$
และ x เป็นตัวแปร

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

เมื่อ a, b เป็นจำนวนเต็ม และ $c = 0$

- กรณี $c=0$ พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวจะ
อยู่ในรูป $ax^2 + bx$ สามารถ ใช้สมบัติการแจก
แจง แยกตัวประกอบของพหุนามในรูปนี้ได้

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

เมื่อ a, b เป็นจำนวนเต็ม และ $c = 0$

ตัวอย่างที่ 1 จงแยกตัวประกอบของ

$$4x^2 - 20x$$

วิธีทำ $4x^2 - 20x = 4x(x-5)$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

เมื่อ a, b เป็นจำนวนเต็ม และ $c = 0$

ตัวอย่างที่ 2 จงแยกตัวประกอบของ

$$-15x^2 + 12x$$

วิธีทำ $-15x^2 + 12x = 3x(-5x + 4)$

หรือ $= -3x(5x - 4)$

กิจกรรม

เทคนิคความรู้

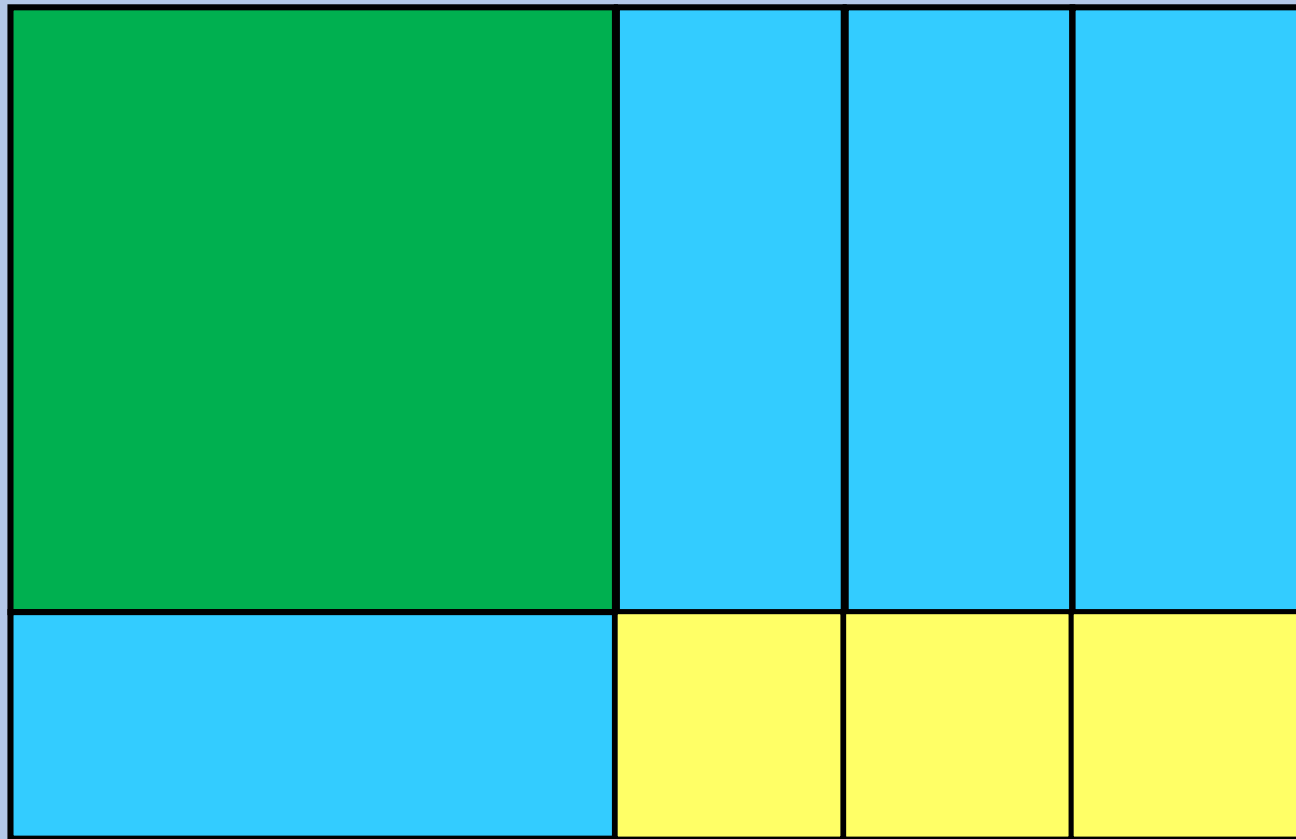

แยกตัวประกอบ

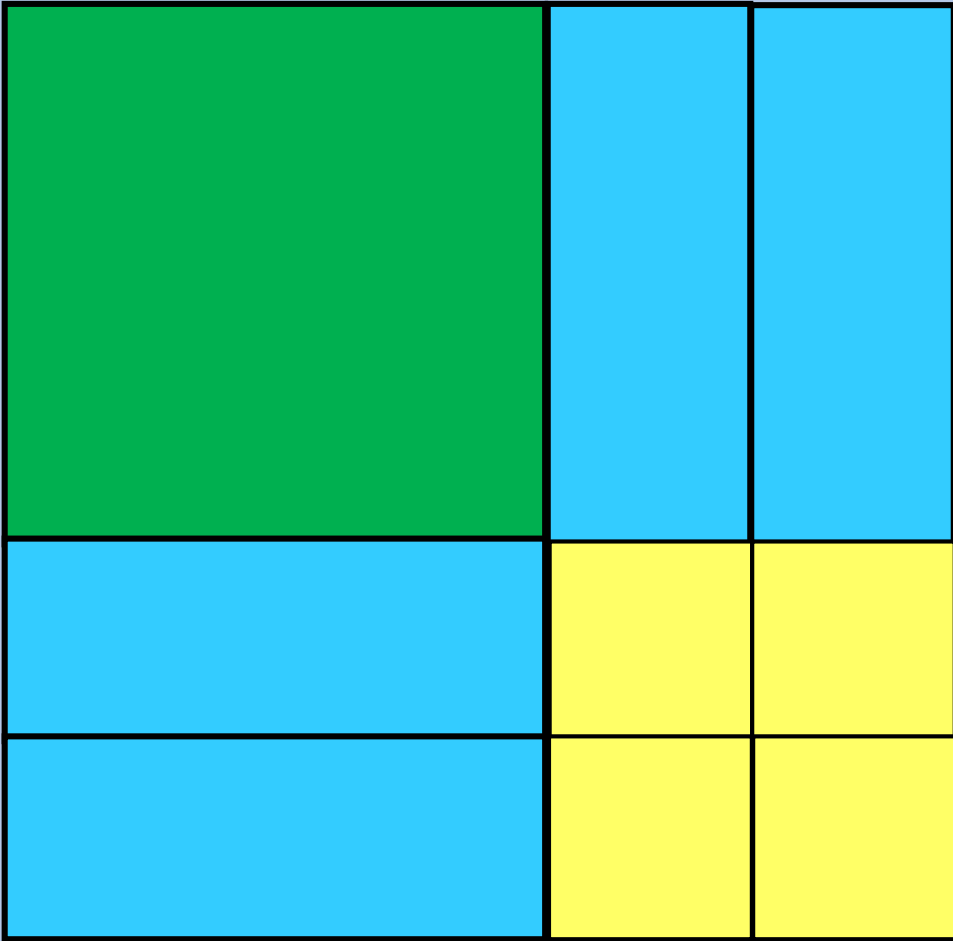

$$x^2 + 4x + 3$$

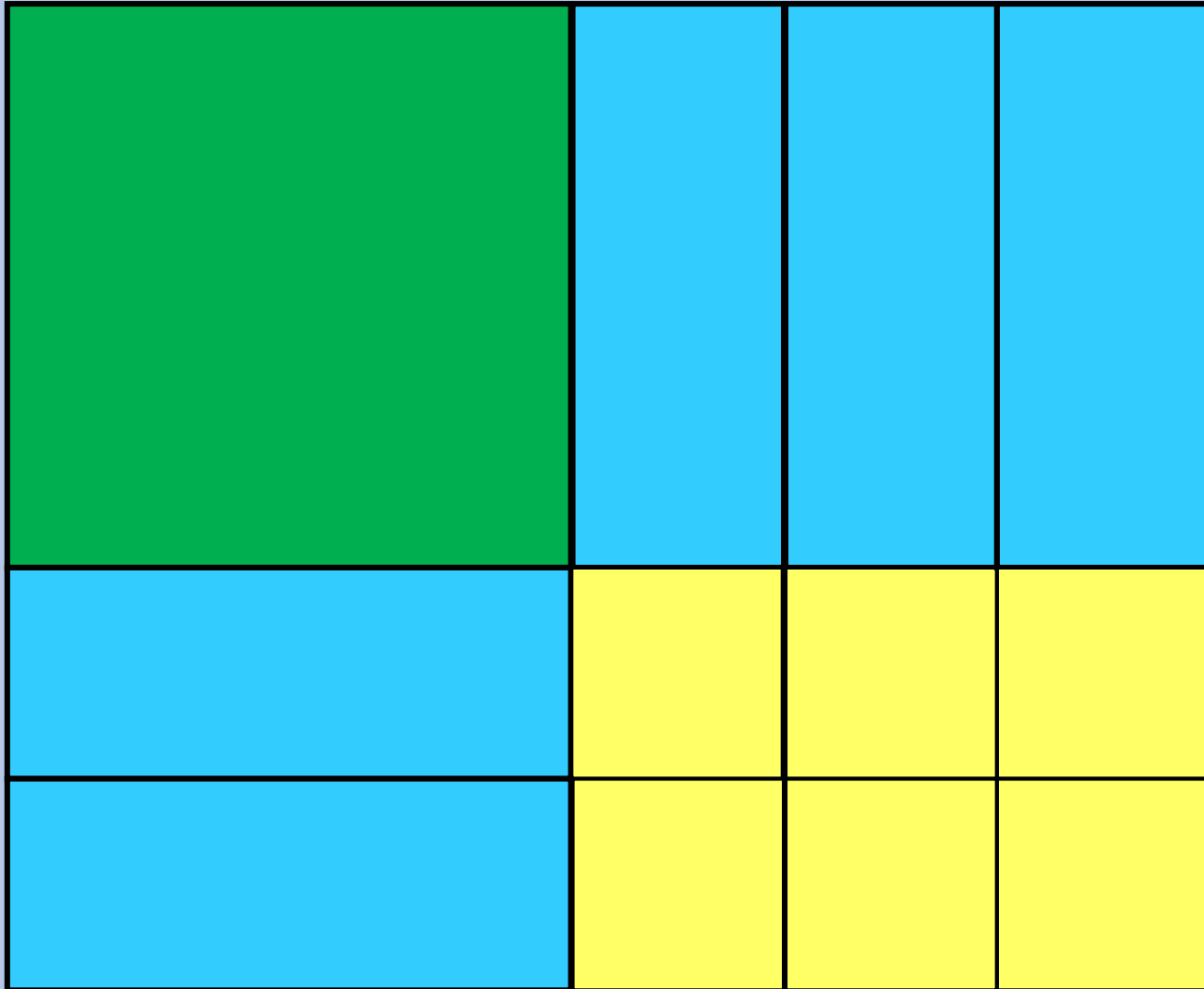

$$x^2 + 4x + 4$$

$$x^2 + 5x + 6$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ในกรณีทั่วไป สามารถแยกตัวประกอบ
ของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$
เมื่อ b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$ ได้โดย

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่ คูณกันได้

เท่ากับพจน์ที่เป็นค่าคงตัวคือ c และบวกกัน

ได้เท่ากับสัมประสิทธิ์ของ x คือ b

จงหาจำนวนเต็ม m และ n
ที่ทำให้ $mn = c$ และ $m + n = b$
โดยที่ b และ c มีค่าตามที่กำหนดให้

1. $b = 8$ และ $c = 15$

2. $b = 5$ และ $c = -6$

3. $b = 8$ และ $c = 12$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ถ้าให้ m และ n เป็นจำนวนเต็ม
สองจำนวน ซึ่ง $mn=c$ และ $m+n=b$
จะได้ว่า $ax^2 + bx + c = (x+m)(x+n)$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

เมื่อ $a=1$, b และ c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

-กรณีที่ $a=1$ และ $c \neq 0$ พหุนาม
ดีกรีสองตัวแปรเดียวจะอยู่ในรูป
 $ax^2 + bx + c = (x+m)(x+n)$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ตัวอย่างที่ 3 จงแยกตัวประกอบของ $x^2 + 2x + 1$

วิธีทำ $x^2 + 2x + 1 = (x+1)(x+1)$

$$c = 1 = 1 \times 1$$

$$b = 2 = 1 + 1$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ตัวอย่างที่ 4 จงแยกตัวประกอบของ $x^2 - 10x + 21$

$$\begin{aligned}\text{วิธีทำ } x^2 - 10x + 21 &= [x + (-3)][x + (-7)] \\ &= (x - 3)(x - 7)\end{aligned}$$

$$c = 21 = (-3) \times (-7)$$

$$b = -10 = (-3) + (-7)$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ตัวอย่างที่ 5 จงแยกตัวประกอบของ $x^2 + 2x - 35$

วิธีทำ $x^2 + 2x - 35 = [x + (-5)](x + 7)$
 $= (x - 5)(x + 7)$

$$c = -35 = (-5) \times 7$$

$$b = 2 = (-5) + 7$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ตัวอย่างที่ 6 จงแยกตัวประกอบของ $x^2 - 4x - 12$

วิธีทำ
$$\begin{aligned}x^2 - 4x - 12 &= [x + (-6)](x + 2) \\ &= (x - 6)(x + 2)\end{aligned}$$

$$c = -12 = (-6) \times 2$$

$$b = -4 = (-6) + 2$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

ตัวอย่างที่ 7 จงแยกตัวประกอบของ $x^2 + 3x + 1$

วิธีทำ ไม่สามารถแยกตัวประกอบของ $x^2 + 3x + 1$

ได้ เพราะไม่มีจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันได้

1 และบวกกันได้ 3

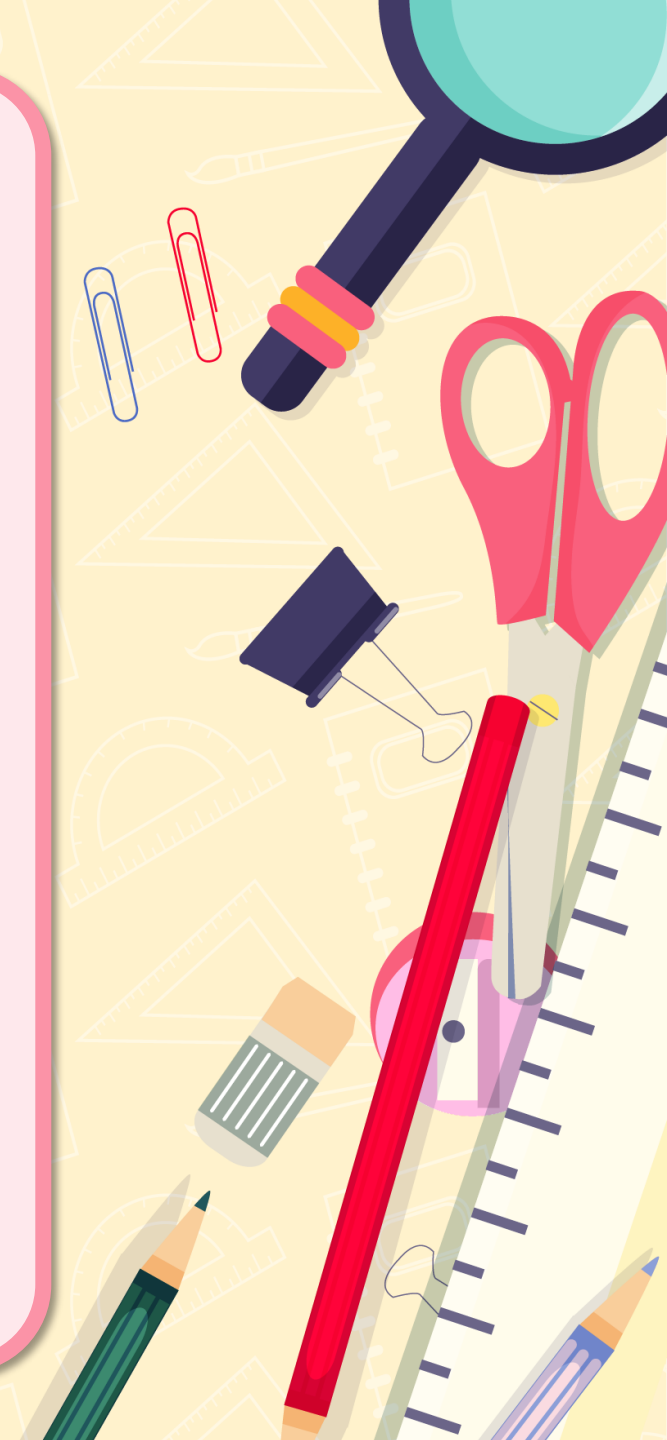

กิจกรรม : ประกอบมุมมองจาก

1. $x^2 + 9x + 14$

2. $y^2 + 15y + 14$

3. $x^2 - 9x + 20$

กิจกรรม : ประกอบมุมมองจาก

$$4. x^2 + 7x - 18$$

$$5. x^2 - 4x - 21$$

$$6. x^2 - 16$$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

เมื่อ $a = 1$, b และ c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$ ทำได้โดย

1) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันได้เท่ากับ c

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$

2) จำนวนเต็มสองจำนวนใน 1) ต้องบวก
กันได้เท่ากับ b

3) สามารถแยกตัวประกอบได้เป็น

$$(x + m)(x + n)$$

สรุปความรู้ที่ได้

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองตัวแปรเดียว

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม
ดีกรีสองตัวแปรเดียว (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ 5

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th